

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Liikanen, E. (2024) Kirja-arvostelu. Petteri Järvinen: Tekoäly ja minä – Ihmisenä tekoälyn aikakaudella. Bioanalytiikko, 2024:2, s. 12-13.

TEKSTI Eeva Liikainen, yliopettaja, dosentti, Tampereen ammattikorkeakoulu
KUVA Tammi Kustantamo

KIRJA-ARVOSTELU

Petteri Järvinen: Tekoäly ja minä - Ihmisenä tekoälyn aikakaudella

Tietoturvan asiantuntija ja tietokirjailija Petteri Järvinen julkaisi 2023 kirjan Tekoäly ja minä – Ihmisenä tekoälyn aikakaudella. Tekoälystä on keskusteltu parin viime vuoden aikana vilkkaasti eri medioissa. Jotta tekoälystä voi kunnolla muodosta mielipidettä, täytyy siihen ensin perehtyä. Siinä hyvänä apuna on tekoälyä käsittelevä Petteri Järvisen tietokirja. Hän tarkastelee kirjassaan tekoälyä monesta näkökulmasta.

Järvinen on jakanut kirjansa yhdeksään lukuun (333 sivua). Kirjan alussa johdatellaan tekoälyyn digitalisaation kautta. Siinä selvitetään prosessoreita, transistoreita ja tiedonsiirtoa sekä esitellään digitalisaation vaikutuksia. Järvinen määrittelee tekoälyn (Artificial Intelligence, AI) kattotermiksi erilaisille ohjelmointitekniikoille, joilla ihmiselle ominaisia kykyjä pyritään matkimaan tietokoneella. Kirjassa tarkastellaan lyhyesti myös tekoälyn historiaa.

Tekoälyn kykyjä ja rajoja käsittelevässä luvussa esitellään kuvien ja puheen tunnistamisen ja kielen kääntämiseen sekä kielimallihin liittyviä haasteita ja etuja. ChatGPT:tä avataan esimerkkikysymysten avulla. Kielimallit pakottavat eri asteisia koulutuksia uudistumaan. Nykypäivän opiskelijan täytyy kyetä hyödyntämään tekoälyä opiskelussa, mutta tekoälyllä saa tehdä asioita, joita opiskelija itsekin osaisi.

Kirjassa tarkastellaan robottiautojen syntyä ja kehitystä. Kymmenisen vuotta sitten tulevaisuuden tutkijoiden mielestä oli vastuutonta kouluttaa kuljetusalan

ammattilaisia, koska kuljetusalan ajateltiin täysin automatisoituvan. Robottiautojen kehittäminen on kuitenkin todettu hyvin vaikeaksi. Ihmisen kykyä ohjata autoa on ainakin toistaiseksi mahdoton korvata. Lisäksi kirjassa avataan tekoälyn heikkouksia mm. kapea-alaisuutta ja vinoumia. Ihminen taas pystyy hyödyntämään esimerkiksi alitajuntaa, intuitiota ja hiljaista tietoa. Toisaalta tekoäly ei väsy eikä kyllästy.

Luvussa seitsemän Järvinen tarkastelee urautumisen välttämistä. Hän kiteyttää viisaasti, että edistynyt tiede vaatii nuorten ideoiden ja rohkeuden yhdistämistä koneiden harkintakykyyn ja nuorten tietentekijöiden rohkaisuun. Järvinen muistuttaa aivojen huolenpidosta ja antaa siihen hyviä neuvoja.

Ammatit muuttuvat, jotkut ammatit häviävät ja uusia tulee tilalle. Vaikka jokin ammatti ei suoranaisesti häviä, digitalisaatio on muuttanut sitä ja tekoäly muuttaa edelleen. Bioanalytiikan alallakin tekoälyä kehitetään. Esimerkiksi solujen tunnistamisessa siitä on olemassa useita sovelluksia. Mitä kaikkea tekoäly saa aikaan tulevaisuudessa bioanalytiikassa, selvää tulevina vuosina. Varjoja voidaan kuitenkin olla siitä, että laboratoriodiagnostiikkaa kehitetään siten, että bioanalytiikon ja muiden alalla toimivien työ tulee muuttumaan. Suositelen Järvisen kirjaa bioanalytikoille ja oikeastaan kaikille ammattista riippumatta. Tekoälyn perusteet ja käytännön sovelluksia on tärkeä tuntea, jotta pystyy suhtautumaan tekoälyyn realistisesti.

